

Osnovna šola Domžale
Bistriška cesta 19,
1230 Domžale

s

podružnico v Ihanu, Šolska ulica 5, Ihan,
1230 Domžale

VZGOJNI NAČRT

Domžale, april 2024

Vsebina

UVOD	3
VIZIJA	3
CILJI IZOBRAŽEVANJA IN TEMELJNE VREDNOTE	3
1. Pravna podlaga za vzgojni načrt ter namen in vsebina vzgojnega načrta	5
2. Načela vzgojnega delovanja	6
2.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja	6
2.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev	6
2.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja	6
2.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenost pristopa šole in staršev	6
2.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil	7
2.6. Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline	7
2.7. Načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti	8
2.8. Načelo osebnega zglada	8
3. Vzajemno sodelovalni odnos s starši	8
4. Vzgojne dejavnosti šole in cilji šole	9
4.1. Cilji šole	9
4.2. Proaktivne dejavnosti na nivoju celotne šole:	10
4.3. Preventivne dejavnosti na nivoju celotne šole:	10
4.4. Proaktivne in preventivne dejavnosti na nivoju oddelčne skupnosti ali skupine učencev:	11
4.5. Svetovanje in usmerjanje	11
4.5.1. Osebni svetovalni razgovori	12
5. Vzgojni postopki	12
5.1. Šolska mediacija in restitucija	12
5.2. Pohvale, priznanja, nagrade	13
5.2.1. Pohvale	14
5.2.2. Priznanja	14
5.2.3. Nagrade	14
6. Vzgojni ukrepi in vzgojni opomini	15
7. Uresničevanje in spremljanje vzgojnega načrta	16
Priloga I	17
Priloga II	19

UVOD

Vzgojni načrt OŠ Domžale (v nadaljevanju: šola) predstavlja temeljni dokument za vzgojno delo naše šole. Z Vzgojnim načrtom šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena Zakona o osnovni šoli (ZOsn, Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 - ZUJF, 63/13 in 46/16 - ZOFVI-L - v nadaljnjem besedilu ZOsn), pri čemer upošteva tako potrebe kot interese učencev, kakor tudi posebnosti ožjega in širšega okolja.

Vzgojni načrt zajema vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Vzgojni načrt je dokument, ki ga šola načrtno sprejema zato, da oblikuje lastno kulturo življenja tako, da izbere vrednote in namene delovanja. Kot vsaka organizacija, tudi šola potrebuje svojo prepoznavnost v ožjem in širšem prostoru, pri čemer ji trdnost in trajnost daje tudi ustrezen vzgojni načrt.

Vzgojni načrt kot tak tako ne predstavlja le skupka pravnih določb, temveč zapis in opredelitev dejstev, ki se nanašajo na intencionalno delovanje, kar vzgoja je. Vzgoja pa je poleg tega še sistematično delo, ki poteka kontinuirano. Sistematičnost je tista, ki zahteva interakcije različnih skupin - deležnikov. Zato vzgojni načrt opredeljuje sodelovanje med različnimi deležniki - šolo, učenci, starši....

Pri oblikovanju takega dokumenta pa je pomembno tudi dejstvo, da zaradi etike ne smemo pozabiti na pravo, saj pedagoški procesi ne morejo biti v nasprotju z zakonodajo.

VIZIJA

*MI SMO TU, DA SE UČIMO,
GIBLJEMO, DRUŽIMO
IN SE S SLABIM NE OKUŽIMO.*

Vizija je miselna podoba možnega in želenega stanja šole v prihodnosti. V njej se zrcalijo želje, cilji, pričakovanja vseh sodelujočih v šoli. Zavezuje k aktivnostim in spodbuja spremembe, ki vodijo do želenega stanja šole. Jedro vizije so vrednote, ki jih učitelji, starši, učenci in občani izberemo za ključne v razvoju šole. Vizija je osnovna usmeritev za načrtovanje in odločanje v šoli. Oblikovanje vizije je dolgoročen, dinamičen in interaktiven proces.

CILJI IZOBRAŽEVANJA IN TEMELJNE VREDNOTE

Cilji osnovnošolskega izobraževanja so določeni v ZOsn in sicer v njegovem 2. členu.

Glasi se:

- zagotavljanje kakovostne splošne izobrazbe vsemu prebivalstvu;
- spodbujanje skladnega telesnega, spoznavnega, čustvenega, moralnega, duhovnega in socialnega razvoja posameznika z upoštevanjem razvojnih zakonitosti;

- omogočanje osebne razvoja učenca v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi, vključno z razvojem njegove pozitivne samopodobe;
- pridobivanje zmožnosti za nadaljnjo izobraževalno in poklicno pot s poudarkom na usposobljenosti za vseživljenjsko učenje;
- vzgajanje in izobraževanje za trajnostni razvoj in za dejavno vključevanje v demokratično družbo, kar vključuje globlje poznavanje in odgovoren odnos do sebe, svojega zdravja, do drugih ljudi, svoje in drugih kultur, naravnega in družbenega okolja, prihodnjih generacij;
- razvijanje zavesti o državni pripadnosti in narodni identiteti, vedenja o zgodovini Slovencev, njihovi kulturni in naravni dediščini ter spodbujanje državljske odgovornosti;
- vzgajanje za obče kulturne in civilizacijske vrednote, ki izvirajo iz evropske tradicije;
- vzgajanje za spoštovanje in sodelovanje, za sprejemanje drugačnosti in medsebojno strpnost, za spoštovanje človekovih pravic in temeljnih svoboščin;
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na besedilnem, naravoslovno-tehničnem, matematičnem, informacijskem, družboslovnem in umetnostnem področju;
- razvijanje pismenosti ter sposobnosti za razumevanje in sporočanje v slovenskem jeziku, na območjih, ki so opredeljena kot narodnostno mešana, pa tudi v italijanskem in madžarskem jeziku;
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih;
- razvijanje zavedanja kompleksnosti in soodvisnosti pojavov ter kritične moči presojanja;
- doseganje mednarodno primerljivih standardov znanja;
- razvijanje nadarjenosti in usposabljanja za razumevanje in doživljanje umetniških del ter za izražanje na različnih umetniških področjih;
- razvijanje podjetnosti kot osebne naravnosti v učinkovito akcijo, inovativnosti in ustvarjalnosti učenca.

Cilji, ki jih opredeljuje zakon, je moč strniti v štiri skupine in sicer gre za:

- izobraževalne cilje,
- cilje, posvečene razvijanju sposobnosti in talentov,
- socialni razvoj osebnosti,
- cilji, povezani z osebostnim razvojem učencev.

Vrednote šole so vrednote, ki so kot take družbeno sprejete, zapisane pa so v Ustavi RS, ZOsn, Beli knjigi o izobraževanju, Konvenciji o človekovih pravicah, Konvenciji o otrokovih pravicah ter Evropskih resolucijah o vzgoji in izobraževanju. Naše vrednote so skupne vrednote učencev, staršev in zaposlenih v šoli in kot take navzven. Spoštovanje teh vrednot je zaveza in odgovornost vseh - učencev, staršev in zaposlenih v šoli.

Vrednote šole so bile izražene na urah oddelčne skupnosti, roditeljskih sestankih, govorilnih urah in pedagoških konferencah. Zato izražajo osebna stališča učencev, staršev in zaposlenih v šoli in predstavljajo podlago za načrtovanje vzgojnih dejavnosti, za opredelitev pravil ter za opredelitev načinov reševanja sporov in težav, ki se pojavijo v vzgojno - izobraževalnem procesu. Vrednote šole, ki so se v preteklosti zbirale na zgoraj opisan način, so tako upoštevane v tem Vzgojnem načrtu.

Temeljne vrednote šole so: znanje, zdravje, poštenost, spoštovanje, odgovornost, oblikovanje pozitivne samopodobe, samospoštovanje, sodelovanje in dobri medsebojni odnosi.

Naše vrednote predstavljajo temeljne vrednote sodobne šole; s tem, ko skrbimo za enake možnosti izobraževanja vsakega posameznika in ga vodimo do znanja, v tem procesu nikoli ne pozabimo na eno najpomembnejših človekovih vrednot - zdravje, ki je kot taka temelj za doseganje vseh ciljev; s spoštljivimi ravnanji do sebe in do vseh deležnikov šolskega procesa soustvarjamo in oblikujemo posameznikovo samopodobo, z medsebojnim sodelovanjem na vseh nivojih in posledičnimi dobrimi medsebojnimi odnosi pa ustvarjamo pozitivno klimo naše šole. Cilj šole je, da predstavo o vrednotah, ki jih posameznik ima, skozi delovanje šole na vseh področjih prenesemo v prakso.

Z našimi vrednotami postavljamo okvir, ki pomaga k izpeljavi vzgojno - izobraževalnega procesa, in ustvarjamo motivacijsko podlago za delo. Kot take predstavljajo identiteto naše šole. Izbor vrednot predstavlja najbolj avtonomen del oblikovanja tega vzgojnega načrta.

1. Pravna podlaga za vzgojni načrt ter namen in vsebina vzgojnega načrta

Pravno podlago za vzgojni načrt šole predstavlja 60.d Elen Zakona o osnovni šoli (ZOsn, Uradni list RS, št. 81/06 - uradno prečiščeno besedilo, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12 ZUJF, 63/13 in 46/16 - ZOFVI-L).

Z vzgojnim načrtom šola določi:

- TEMELJNE VREDNOTE IN VZGOJNA NAČELA - upoštevanje potreb in interesov učencev; upoštevanje posebnosti širšega okolja.
- VZAJEMNO SODELOVALNI ODNOS S STARŠI njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta, s katerimi šola razvija varno in spodbudno okolje.
- VZGOJNE DEJAVNOSTI: - proaktivne in preventivne dejavnosti; - svetovanje in usmerjanje (samopresoja).
- VZGOJNE POSTOPKE: - poravnava škode; - restitucija; - mediacija; - pohvale, priznanja, nagrade.
- VZGOJNE UKREPE
- VZGOJNE OPOMINE
- URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je dinamičen dokument, ki ga šola spreminja glede na svoje izkušnje. Ta vzgojni načrt je tako sprejet na podlagi razvoja, prilagajanja potrebam ter dejanskemu stanju in je kakovostno izboljššan v odnosu do svojega predhodnika.

2. Načela vzgojnega delovanja

Skupen vsem načelom vzgojnega delovanja šole je cilj vzgojnega delovanja, ki se glasi: vzgojiti in izobraziti mlade ljudi v celovite osebnosti, ki bodo sposobni samostojno in ustvarjalno reševati vsakdanje probleme in bodo spoštovali vrednote naše širše in ožje skupnosti ter bodo kritični do vseh oblik nasilja.

V OŠ Domžale spoštujemo sledeča vzgojna načela:

2.1. Načelo spoštovanja učencev in vzajemnega spoštovanja

Medsebojno spoštovanje je temelj dobrih medosebnih odnosov med vsemi udeleženci, ki so vključeni v pedagoški proces. To načelo temelji na določilih Konvencije o otrokovih pravicah, ki govori o nujnosti spoštovanja otrokovega človeškega dostojanstva, pri čemer pa je potrebno vzpodbujati spoštovanje tudi širše, na medsebojnih ravneh.

2.2. Načelo omogočanja aktivnega sodelovanja učencev

Tako kot prejšnje, tudi to načelo izhaja iz Konvencije o otrokovih pravicah. Načelo se uresničuje skozi dejavnosti, ki jih organizira skupnost učencev in šolski parlament. Bistvo načela je zagotavljanje otrokovih pravic do lastnega mnenja, kar se na nivoju šole in šolske skupnosti učencev kaže kot sodelovanje učencev pri načrtovanju, odločanju, izvajanju in nadziranju šolskih pravil ter pri seznanjanju s posledicami, ki nastanejo zaradi kršitve teh pravil. S tem, ko učenci ta pravila zavestno sprejemajo, s tem sprejemajo osebno odgovornost do pravil.

2.3. Načelo proaktivnega oziroma preventivnega delovanja

To načelo temelji na pozitivni klimi vseh deležnikov vzgojno izobraževalnega procesa, na kakovostnem učnem procesu in kakovostnem delu v oddelčnih skupnostih, gradi pozitivno samopodobo učenca, hkrati pa je njegov namen vzgajati učence v duhu solidarnosti in medsebojne pomoči. Spoštovanje tega načela je namenjeno ustvarjanju šolskega okolja, v katerem se učenci počutijo varne, uspešne, sprejete in svobodne z upoštevanjem pravil, ki jih postavlja skupnost.

Proaktivno delovanje: gre za vzpodbujanje in vzpostavljanje pozitivnih in spodbudnih razrednih klim, temelječih na pozitivnih medosebnih odnosih.

Preventivno delovanje: gre za to, da se z uporabo učnih metod, ki upoštevajo razvojne sposobnosti učencev, omogoča aktivno sodelovanje učencev, kar preprečuje, da bi učenci doživljali trajnejše neuspehe kot posledico ne vključenosti v manj ustvarjalne aktivnosti. Dejavnosti, ki se nanašajo na vodenje in organizacijo razreda, so s preventivnimi dejavnostmi nedeljivo povezane, pri čemer je delo z oddelčnimi skupnostmi učencev bistvenega pomena.

2.4. Načelo sodelovanja s starši in usklajenost pristopa šole in staršev

Neizpodbitno dejstvo je, da so starši tisti, ki nosijo zelo pomemben delež odgovornosti za razvoj in napredek njihovega otroka. Poznavanje in prevzemanje lastne odgovornosti s strani staršev pri vzgojnem delovanju pomeni tudi ravnanje z lastnim zgledom. Načelo temelji na dejstvu, da je za razvoj in napredek nujno sodelovanje staršev in šole, kar je lahko doseženo le tako, da šola in starši zgradijo trdno partnerstvo na temelju medsebojnega zaupanja in sodelovanja.

2.5. Načelo združevanja pravic, odgovornosti in pravil

Temelj tega načela je prepričanje, da je nujna potreba vsake skupnosti to, da ta skupnost oblikuje in dogovori pravila skupnega življenja. Ta pravila izhajajo iz pravic in dolžnosti tako vsakega posameznika kot same skupnosti. Ko oblikujemo ta pravila, nam mora temeljno izhodišče zanje predstavljati temeljne pravice, kot so pravica do spoštovanja, pravica do pravične obravnave, pravica do učenja brez motenj drugih, pravica do občutka varnosti, pravica do dejanske varnosti ter pravica do kakovostnega poučevanja. Posamezniki pa seveda nimajo samo pravic, temveč tudi dolžnosti. Šola je dolžna, da učencem zagotavlja pravice, ki so dogovorjene skladno s postavljenimi in sprejetimi pravili, le ta pa so sprejeta z namenom, da se pravice posameznika zaščiti in da se dogovori za ukrepe, ki so posledica neupoštevanja in neizpolnjevanja dogovorjenih pravil.

Sprejemanje odgovornosti za vedenje vključuje:

- spoznanje, da vedenje izbiramo sami, da smo nosilci svojih dejanj in zanje odgovorni;
- zavračanje izgovorov oz. izmikanje odgovornosti;
- sprejemanje vnaprej znanih posledic ustreznih ali neustreznih vedenj;
- upoštevanje zmožnosti prevzemanja odgovornosti glede na razvojno stopnjo učencev.

Otroci so v povezavi s pravicami v posebnem položaju. Zaradi nedoraslosti in nezrelosti še niso sposobni prevzeti vseh odgovornosti skladno z upravičenjem, hkrati pa so od nekaterih pravic izvzeti. Ker se otroci odgovornosti šele učijo, je ta obravnava še posebnega pomena. Šele z učenjem o tem bodo namreč otroci lahko spoznali, da samo to, da pravice imajo, še ne pomeni, da jih lahko uživajo, ampak, da jim morajo to vzajemno omogočiti vsi člani neke skupnosti, pri čemer tudi skrb za to prevzame celotna skupnost. Šolska skupnost v ožjem in širšem pomenu je idealen prostor za to.

Osnova odgovornosti je vzpostavitev spoštljivega odnosa do drugih članov skupnosti ter motiviran odnos do šolskih dejavnosti, varovanja okolja in ne nazadnje do samega sebe.

2.6. Načelo spodbujanja samonadzora in samodiscipline

V vzgojnih situacijah učitelji vzpodbujajo otroke, da sami oblikujejo in prevzemajo odločitve oz. da izbirajo med možnostmi, sprejemajo posledice odločitev. To je vzgoja za življenje. Cilj vzgoje je vse večja odgovornost otrok. Dopuščanje večje mere samostojnosti in odgovornosti, ki jo spodbujajo učitelji, ima za posledico opuščanje strukturiranih in direktivnih navodil.

Situacije, v katerih učenci oblikujejo in sprejemajo odločitve oziroma izbirajo med različnimi možnostmi, sprejemajo posledice teh odločitev in so pri tem lahko ustvarjalni.

Učitelji v primeru, ko učenci kršijo dogovorjena pravila in posegajo v pravice drugih, učencem pomagajo uvideti problem in ga spodbuditi, da o problemu govori in ga rešuje, s čimer učitelj učencu omogoči, da le ta spremeni lastno vedenje. V odvisnosti od uspešnosti navedenega, lahko nato sledijo iskanje skupnih rešitev ali pa intervencija z najvišjo stopnjo nadzora, saj je stopenjski pristop način, s katerim se pri učencih spodbuja samodisciplina in odgovornost ter zagotavlja spoštovanje pravil kot tudi ne poseganje v pravice drugih. Namen tega načela je omogočiti stopnjo samostojnosti posameznega učenca, upoštevajoč njegove razvojne značilnosti.

2.7. Načelo strokovne avtonomije, usklajenosti vzgojnih dejavnikov in doslednosti

To načelo izhaja iz šolske zakonodaje. ZOsn šolam dopušča oblikovanje vzgojnega načrta, izbiro vrednot in vzgojnih ciljev, realizacija le teh v določenem obdobju, ki jo šole spremljajo v okviru zakonskih norm, pa je odvisna od posebnosti šole in njenega ožjega in širšega okolja.

2.8. Načelo osebnega zgleda

Ko vzgoja temelji na proaktivnem delovanju, je to načelo izjemnega pomena, saj so zgledi, ki jih dajejo zaposleni v šoli s svojim delovanjem in svojimi dejanji, najpomembnejši. Zgled ni le beseda, zgled je dejanje.

3. Vzajemno sodelovalni odnos s starši

Starši so tisti, ki imajo primarno pravico in dolžnost vzgoje otrok, v odnosu do šole pa starši šoli dodeljujejo pooblastila za vzgojo. Vzgoja otrok v šoli mora imeti vnaprej določene, znane in sprejete okvire, oblike in cilje. Če želimo, da šola svojo vzgojno dejavnost korektno, redno, pravilno in učinkovito izvaja, so predpogoji za to:

- redno in kakovostno sodelovanje med šolo in starši,
- redna in odprta obojestranska komunikacija.

Načini sodelovanja s starši so:

- govorilne ure pri posameznih učiteljih in razredniku,
- roditeljski sestanki z razredniki,
- predavanja, ki jih za starše organizira šola bodisi na pobudo vodstva šole, učiteljev, drugih strokovnih delavcev ali na pobudo katerega od organov šole,
- Svet šole - prenos informacij, pobud, predlogov, pohval, kritik preko predstavnikov staršev v Svetu šole; vključno z zakonskimi nalogami, ki jih Svet šole opravlja,
- Svet staršev - prenos informacij, pobud, predlogov, pohval, kritik, izpostavljanje vprašanj za strokovne delavce, vodstvo in predstavnike staršev v Svetu šole preko predstavnikov staršev posameznega razreda v svetu staršev; vključno z zakonskimi nalogami, ki jih Svet staršev opravlja,
- Šolski sklad - preko predstavnikov staršev v Upravnem odboru Šolskega sklada, s pobudami in predlogi ter deli za Šolski sklad.

Šola staršem skladno z vsakokratno veljavno področno zakonodajo zagotavlja ustrezna pojasnila o učnem in vzgojnem uspehu njihovih otrok ter o otrokovem razvoju, kar zagotavlja v individualnih pogovorih med starši, razredniki, učitelji, svetovalno službo in vodstvom šole. Starši tudi redno prejemajo uradna obvestila o učnem uspehu in napredovanju svojega otroka.

Šola in starši se zavezujejo k načelu postopnosti reševanja težav učenca, ki lahko nastopijo pri posameznem predmetu ali pa pri posameznem učitelju. Te stopnje so opisane v nadaljevanju:

- Reševanje težave s konkretnim učiteljem - pogovor oz. dogovor.
- Če se težave ponavljajo oziroma prihaja do njihovega stopnjevanja, potem sledi sodelovanje razrednika pri obravnavi težave - v tej fazi so vključeni deležniki učenec, konkretni učitelj, razrednik in starši.

- Če tudi sodelovanje razrednika ne obrodi sadov, se v primer vključi pristojni delavec šolske svetovalne službe, v odvisnosti od tega, ali gre za razredno ali za predmetno stopnjo.
- V kolikor tudi svetovalna služba težave ne reši, se vključi pomočnica ravnatelja ponovno v odvisnosti od tega, ali gre za razredno ali za predmetno stopnjo.
- Ko so vključeni vsi naštetih deležniki, težava pa še vedno ni rešena niti ublažena ali se celo stopnjuje, se v zadevo vključi ravnatelj šole.

4. Vzgojne dejavnosti šole in cilji šole

Proaktivne in preventivne vzgojne dejavnosti izhajajo iz poslanstva, vizije, vrednot in ciljev šole ob upoštevanju potreb učencev in okolja. Med vzgojne dejavnosti šole poleg teh dejavnosti sodita tudi svetovanje in usmerjanje.

4.1. Cilji šole

Številni cilji osnovne šole so izrazito vzgojni. S skrbnim načrtovanjem posebnih proaktivnih oziroma preventivnih dejavnosti ter z vsakodnevnim ustreznim ravnanjem v različnih situacijah bomo začrtane vzgojne cilje lahko na naši šoli tudi dosegali. Le tako se bodo učenci počutili varne, sprejete, ustvarjalne, iniciativne, svobodne, z upoštevanjem omejitev, ki jih postavlja skupnost.

Cilji delovanja šole temeljijo na štirih stebrih izobraževanja: vedeti, znati delati, znati živeti z drugimi, znati biti in živeti s seboj. Osnovni cilj je razvijanje potrebe po stalnem lastnem razvoju in učenju - učenju za vse življenje. Cilji šole so:

- kakovostna splošna izobrazba za vse,
- vsestranski osebni razvoj posameznika v skladu z njegovimi sposobnostmi in interesi,
- razvijanje pismenosti in razgledanosti na vseh področjih,
- razvijanje sposobnosti sporazumevanja v tujih jezikih,
- razviti odnos do dela in občutek samospoštovanja,
- razvijanje narodne zavesti, ohranjanje lastne kulture in poznavanje drugih kultur,
- najti in uporabiti informacije, razvijanje IKT,
- odgovoren odnos do zdravja,
- kakovostno posredovanje učnih vsebin,
- vzgojno ravnanje,
- enaka obravnava vseh učencev,
- razvijanje nadarjenosti in sposobnosti za razumevanje umetniških področij,
- solidarnost,
- strpnost,
- vseživljenjsko učenje in razvijanje podjetnosti.

Proaktivne in preventivne dejavnosti s svojim oblikovanjem in izvajanjem zasledujejo cilj oblikovanja okolja, v katerem je učencem omogočeno, da uspešno zadovoljujejo osnovne telesne, duševne, socialne in duhovne potrebe, ob tem pa razvijajo samostojnost, pozitivno samopodobo in razvijejo čut za odgovornost.

4.2. Proaktivne dejavnosti na nivoju celotne šole:

- spodbujanje pozitivnih vedenjskih vzorcev,
- kulturno komuniciranje na vseh nivojih,
- spodbujanje pomena sprotnega dela,
- učenje učenja,
- bralna kultura,
- samostojnost,
- vnašanje vzgojnih vsebin v skladu s predmetnikom,
- razvijanje pripadnosti šoli - tekmovanja, natečaji, objave dosežkov (skladno z GDPR),
- izvajanje razvojnih in drugih projektov - eko šola, Zdrava šola, mednarodni projekti, Erasmus +, delo z nadarjenimi, uporaba IKT,
- spodbujanje skrbi za sočloveka,
- razvijanje okoljske in humanitarne ozaveščenosti z namenom skrbi za okolje: Zdrava šola, čistilne akcije, zbiralne akcije, prostovoljstvo, Podari zvezek, druge humanitarne akcije,
- organiziranje sodelovalnega učenja: Moj veliki prijatelj, medrazredno sodelovanje, medvrstniška pomoč,
- izvajanje povezovalnih dejavnosti - dejavnosti, ki povezujejo učence, učitelje, starše in lokalno skupnost, kulturne prireditve, predpraznična druženja, razredne prireditve, zaključne prireditve, predpraznični sejem, obiski domov upokojencev - medgeneracijsko sodelovanje, dan šole, delavnice, predstavitev interesnih dejavnosti,
- aktivno preživljanje prostega časa - interesne dejavnosti, izleti v okviru Zdrave šole,
- izvajanje interesnih dejavnosti in nadstandardnih programov skladno z LDN, šola v naravi, tabori,
- razvijanje funkcionalne pismenosti,
- kvalitetno preživljanje prostega časa,
- prometna varnost,
- profesionalni razvoj zaposlenih,
- spoštovanje vsakokratne veljavne področne zakonodaje, ki omogoča uveljavljanje pravic in izvajanje dolžnosti učencev in zaposlenih.

4.3. Preventivne dejavnosti na nivoju celotne šole:

- načrtno sistematično izvajanje preventivnih dejavnosti za preprečevanje nasilništva, različnih oblik zasvojenosti, spolnih zlorab, internetnih zlorab: delavnice in predavanja za učence, predavanje za učitelje in starše, ozaveščanje učencev na pogovornih urah,
- poudarek na zglednem vedenju in obravnavi različnih življenjskih težav med vrstniki: delavnice za učence, svetovalni razgovori, restitucija, mediacija, izrekanje pohval,
- načrtno vključevanje staršev v delo šole: vzgojni načrt, ankete, tematska predavanja, tematski roditeljski sestanki, govorilne ure, sodelovanje v različnih skupinah - skupina za prehrano, skupina za delovne zvezke, skupina za vzgojni načrt,
- skrb za zdravje: preventivni sistematski zdravstveni pregledi, tekmovanje za zdrave zobe, tečaj prve pomoči, preventivni program spolne vzgoje,
- postavitve pravil vedenja, delovanja, obnašanja - s Pravili šolskega reda in s Hišnim redom šole.

4.4. Proaktivne in preventivne dejavnosti na nivoju oddelčne skupnosti ali skupine učencev:

- vsaka oddelčna skupnost oblikuje razredna pravila in dogovore ter obnavlja pravila bontona,
- ure oddelčne skupnosti so dosledno izvedene,
- vsak oddelek prevzame skrb za urejenost matične učilnice, prevzame odgovornost za pozitiven in korekten odnos do šolske opreme in inventarja ter skrbi za pozitivno klimo med vrstniki,
- znotraj oddelčne skupnosti se razvijajo in krepijo socialne veščine, ki se odražajo v medsebojni učni in vrstniški pomoči, sodelovalnih igratih in delavnicah,
- tudi znotraj oddelčnih skupnosti se velik pomen namenja načrtnemu in sistematičnemu izvajanju preventivnih dejavnosti za preprečevanje vseh vrst odvisnosti, nasilja in zlorab, kot se to izvaja že na nivoju celotne šole,
- krepi se sodelovanje s starši,

Na nivoju šolske skupnosti in/oziroma šolskega parlamenta, ki je izvršilni organ skupnosti učencev:

- zbiranje pripomb in predlogov oddelčnih skupnosti v zvezi s programom pouka,
- dni dejavnosti, ekskurzij, interesnih dejavnosti, prireditvev in drugih dejavnosti, ki jih organizira šola,
- spremljanje uresničevanje pravic in dolžnosti učencev ter opozarjanje ravnatelja in sveta šole na morebitne kršitve pravic učencev,
- načrtovanje in organiziranje skupnih akcij (zbiralne akcije, solidarnostne akcije ...),
- predlaganje izboljšav bivalnega okolja (lepši izgled, čistejše okolje) in sodelovanje pri uresničitvi idej,
- oblikovanje predlogov za pohvale, nagrade in priznanja učencem,
- opravljanje drugih nalog, za katere se dogovorijo učenci.

4.5. Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje sta ravnanji šole, ki učencem pomagata in jih usmerjata tako pri reševanju problemov, kot pri njihovem razvoju, delu, medsebojnih odnosih, pri razvijanju samo presoje in pri prevzemanju osebne odgovornosti za njihova dejanja in ravnanja. S svetovanjem in usmerjanjem šola stremi k uspešnemu razvoju posameznikovega samovrednotenja in samokontrole ter zavedanja svobodnih izbir znotraj meja posameznikove ožje (oddelčna skupnost) in širše (šola kot taka) skupnosti. Učenci tako razvijajo in se naučijo prevzemati odgovornost za lastne odločitve in ravnanja.

Cilji svetovanja in usmerjanja so takšni, da se učenec uči:

- oblikovati lastne cilje in strategije za njihovo uresničevanje,
- organizirati lastno delo za večjo učinkovitost,
- spremljati svojo uspešnost,
- razmišljati in presojati o svojih vedenjih in ravnanjih drugih ljudi;
- prevzemati odgovornost in sprejemati posledice svojih dejanj,
- empatičnega življenja v druge in sprejemanje različnosti,

- opazovati lastna občutja, razmišljanja in vedenja,
- razumeti vzroke za neustrezna vedenja pri sebi in drugih,
- reševati probleme in konflikte,
- ustrezno ravnati v situacijah, v katerih so prisotna silovita občutja (stres, jeza, strah, žalost, konflikti, doživljanje neuspešnosti ...),
- razvijati realno in pozitivno samopodobo in samospoštovanje.

Svetovanje izvajamo v okviru ur oddelčnih skupnosti, pogovorov z učenci, pogovorov s starši v času govorilnih ur, v sklopu individualnih razgovorov.

4.5.1. Osebni svetovalni razgovori

Osebni svetovalni pogovori učiteljev, svetovalnih delavcev ali drugih z učenci, še posebej tistimi, ki imajo težave, so zelo pomembni. So najboljša pot za graditev medsebojnega zaupanja. V pogovoru svetovallec učencu pomaga uvideti njegove potrebe in motive ravnanj ter povezanost ravnanj z njihovimi posledicami. Ponudi mu pomoč pri iskanju ustreznih vedenj. Svetovalnemu pogovoru lahko sledi dogovor med učencem, starši in strokovnim delavcem ali vodstvom šole po načelu postopnosti iz 3. poglavja tega vzgojnega načrta. Svetovalnemu pogovoru načeloma sledi dogovor med učencem, starši, svetovalno službo ali drugimi, ki vsebuje in opredeli cilje, odgovornosti sodelujočih in morebitne izjemnosti.

5. Vzgojni postopki

5.1. Šolska mediacija in restitucija

Šolska mediacija je ponujena prostovoljna možnost, v kateri se udeleženci, ki imajo težavo, konflikt ali oboje hkrati (konflikt je nastal zaradi težave oziroma nerazrešena težava (na enega od poprej opisanih načinov) je vodila v konflikt)) ob pomoči tretje osebe (posrednik oziroma mediator) pogovorijo in ugotovijo, kje so točke njihovega spora, izrazijo svoja mnenja, ideje, težave in strahove, izmenjajo stališča ter poskušajo najti rešitev, ki vodi v vsestransko zadovoljstvo vseh deležnikov. Mediator jih pri tem vodi in usmerja, ne sme pa vplivati na odločitev posameznika s svojimi ravnanji in dejanji.

V mediaciji so sami udeleženci tisti, ki v celoti prevzamejo odgovornost za rešitev nastalega konflikta. Navedeno je v pomoč pri vzpostavljanju odnosov medsebojnega zaupanja in spoštovanja.

Mediator mora biti ustrezno usposobljen. S postopkom mediacije je možno izboljšati splošno socialno klimo v šoli, pravilno izpeljani mediacijski postopki pa vplivajo na povečanje občutja zaupanja in pripadnosti ter vnašajo večje zaupanje v sposobnost šole, da je le ta sposobna reševati konfliktne situacije. Mediacija je postopek, s katerim udeleženci ponotranjijo pomembne družbene vrednote.

Pomembno pri vrstniški mediaciji je to, da je njen postopek v celoti v rokah učencev, ki ga izvajajo s pomočjo mentorja.

Restitucija (kot povračilo oz. poravnava škode) je postopek poravnave povzročene škode z delom ali kako drugače (pomoč v jedilnici, pomoč čistilki ali hišniku, dodatne naloge reditelja,...). Lahko ji sledi vzgojni ukrep. Restitucija je prostovoljna, ponujena možnost. Je oblika vzgojnega postopka, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. Pri tem ne gre v prvi vrsti za materialno škodo, čeprav tudi ta ni izvzeta, pač pa v večji meri za škodo, ki jo učenci povzročijo na socialnem in psihološkem področju. Učencu omogoča, da se zave lastnega neprimerne vedenja ali napake ter se sam odloči, kako bo to popravil in odpravil. V nasprotju z izrekom vzgojnega ukrepa poudarja pozitivno reševanje problemov.

Temeljna načela restitucije so:

- poravnava je smiselno povezana s povzročeno psihološko, socialno ali materialno škodo,
- zahteva odločitev in napor tistega, ki je škodo povzročil,
- oškodovanec jo sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode,
- spodbuja pozitivno vedenje (ne obrambnih vedenj kot kritika in kazni) ter poudarja vrednote,
- ni kaznovalca, učenec ustvarjalno rešuje problem.

Ukrepi v postopku restitucije

V postopku restitucije ukrepi niso vnaprej določeni, potrebno jih je smiselno povezati s povzročeno:

- psihološko,
- socialno ali
- materialno škodo.

Povzročitelj škode se mora sam potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode.

Strokovni delavci predvsem spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije. Ta je končan, ko oškodovanec potrdi, da je zadovoljen s poravnavo, in ko povzročitelj tako na čustvenem kot miselnem nivoju sprejme svoje ravnanje kot nekaj, kar je dolžan storiti, če prej z nepremišljenim ravnanjem povzroči kakršnokoli škodo.

V kolikor sta postopka tako mediacije kot restitucije izpeljani kakovostno, to bistveno prispeva k priložnosti, da se učenci iz postopkov nekaj novega naučijo in spremenijo lastno samopodobo.

Temeljni načeli tako šolske mediacije kot restitucije temeljita na svobodi izbire ter na prevzemanju odgovornosti. Oba postopka potekata tako, da imata za cilj tako učenje o sebi kot spreminjanje samopodobe učenca.

Če pride do povzročitve škode, ki jo drugi osebi ali šoli povzroči mladoletnik, se zadeva presoja in obravnava skladno z določili 142. - 145. člena Obligacijskega zakonika.

5.2. Pohvale, priznanja, nagrade

Učenci ali skupine učencev lahko za uspešno delo v šoli prejmejo pohvale, priznanja in nagrade.

Predlagajo jih lahko:

- oddelčne skupnosti in skupnost učencev šole,
- razrednik,
- drugi strokovni delavci šole,
- mentorji dejavnosti,
- ravnatelj,
- starši.

5.2.1. Pohvale

Pohvale so lahko pisne ali ustne. Z ustno pohvalo se pohvali enkratno ali kratkotrajno aktivnost, s pisno pa aktivnosti, ki trajajo celo leto.

Razrednik podeljuje pisne pohvale za delo v oddelčni skupnosti ali za individualno napredovanje učenca. Mentor podeljuje pisne pohvale za prizadevno delo pri interesni dejavnosti ali drugih dejavnostih. Pisne pohvale se lahko podelijo tudi skupini učencev. Skupinske pisne pohvale podeljuje ravnatelj šole.

Pisne pohvale se podeljujejo za:

- prizadevnost ter doseganje vidnih rezultatov pri pouku, interesnih dejavnostih in drugih dejavnostih šole,
- bistveno izboljšanje učnega uspeha v primerjavi s preteklim šolskim letom,
- doseganje vidnih rezultatov na šolskih tekmovanjih in srečanjih učencev ali skupnosti učencev šole,
- nudenje pomoči tistim, ki jo potrebujejo,
- aktivno sodelovanje pri organizaciji in izvedbi različnih dejavnosti in prireditvev, pomembnih za delo šole.

5.2.2. Priznanja

Priznanja podeljuje učencem ravnatelj šole, in sicer za delo oziroma dosežek, ki je pomemben za celotno šolo ali znatno prispeva k ugledu šole v širši skupnosti.

Priznanja se izrekajo za:

- večletno prizadevnost in doseganje vidnih rezultatov pri šolskem delu,
- doseganje vidnih rezultatov na vidnih tekmovanjih in srečanjih učencev, ki so organizirana za območje celotne države,
- večletno prizadevno sodelovanje in doseganje rezultatov pri interesnih in drugih dejavnostih,
- večletno prizadevno delo v oddelčni skupnosti, skupnosti učencev šole ali šolskem parlamentu.

5.2.3. Nagrade

Učenci, ki prejmejo priznanje, so lahko tudi nagrajeni. Vrsto nagrade za posameznega učenca določi ravnatelj v sodelovanju z razrednikom oziroma mentorjem. Praviloma so nagrade knjige ali pripomočki, ki jih učenec lahko uporablja pri pouku ali drugih dejavnostih šole.

Priznanja in nagrade podeljuje na slavnosten način ravnatelj ob zaključku šolskega leta.

6. Vzgojni ukrepi in vzgojni opomini

Vzgojni ukrepi so podrobneje zapisani in opredeljeni v Pravilih šolskega reda OŠ Domžale.

Vzgojni ukrepi so izrečeni kot posledica kršitev pravil šole. Navedeno velja tako za kršenje Pravil šolskega reda OŠ Domžale kot za kršenje Hišnega reda OŠ Domžale. Vzgojni ukrepi so ciljno namenjeni reševanju težav, ki se pojavijo, ko učenec krši pravila, ki jih postavi šola. Izrekanje in izvajanje vzgojnih ukrepov poteka skladno s postopkom, ki je natančno opredeljen v Pravilih šolskega reda OŠ Domžale.

Vzgojni ukrepi torej posredno pomagajo učencu spremeniti svoje vedenje. Vzgojni ukrep se oblikuje kot:

- ustna zahteva učečega učitelja,
- sklep razrednika,
- dogovor šole in staršev o določenem skupnem ravnanju,
- obveza učenca o določenem ravnanju.

Vzgojne ukrepe zapisujemo kot:

- zaznamke v dnevniku oddelka
- zaznamke v Mapo opažanj,
- zapise določenih služb oz. organov,
- zapisniške sklepe učiteljske konference.

Vzgojni ukrepi, ki jih bo šola izvajala:

- ukinitvev nekaterih pravic (tistih, ki so povezane s kršitvami pravil šole, s pridobljenimi statusi učencev, ugodnostmi, ki jih šola nudi učencem izven predpisanih dejavnosti in standardov...);
- povečan nadzor nad učencem v času, ko je v šoli, a ne pri pouku;
- odstranitev učenca od pouka (kadar učenec onemogoča učenje drugih učencev ali ogroža varnost, se zanj lahko organizira učenje in delo izven učne skupine, pod nadzorom učitelja ali drugega strokovnega delavca. Učitelj, ki je uporabil ta ukrep, preveri delo učenca in se z njim pogovori o vzrokih težav);
- začasen odvzem naprave ali predmeta, s katerim učenec ogroža varnost ali onemogoča izvedbo šolskega procesa.

Vzgojni opomin se učencu izreče v primeru, ko ta krši dolžnosti in odgovornosti, opredeljene in določene z zakonom, podzakonskimi akti, drugimi predpisi, akti šole ali ko poprej določene vzgojne dejavnosti oziroma izrečeni vzgojni ukrepi niso dosegli svojega namena. Vzgojni opomin šola lahko izreče za kršitve, ki so storjene v času pouka, dnevih dejavnosti in drugih organiziranih oblikah vzgojno-izobraževalne dejavnosti ter drugih dejavnosti, ki so opredeljene v letnem delovnem načrtu, hišnem redu, pravilih šolskega reda in drugih aktih šole.

Učencu lahko šola izreče vzgojni opomin v posameznem šolskem letu največ trikrat. O izrečenem opominu šola starše seznani z obvestilom o vzgojnem opominu.

Vzgojni opomin se učencu izreče skladno z določbo 60. f člena ZOsn.

Obrazca za izrek vzgojnega ukrepa in vzgojnega opomina sta Prilogi I in II temu Vzgojnemu načrtu in kot taka njegov sestavni del.

7. Uresničevanje in spremljanje vzgojnega načrta

Za realizacijo Vzgojnega načrta odgovarjajo vsi zaposleni šole.

Posamezne zadolžitve se delijo med:

- učenci: soustvarjanje šolske klime, spoštovanje pravil, odgovori v anketah,
- razredniki: odgovornost za vzgojno in siceršnje delo v svojem oddelku, ob načrtovanju in evalvaciji svojih vzgojnih pristopov,
- učiteljski zbor: izvajanje vzgojno izobraževalnega procesa, izvajanje in evalvacija osebnega vzgojnega načrta,
- starši: preko predstavnikov staršev v Skupini za vzgojni načrt sodelujejo pri pripravi Vzgojnega načrta, sodelujejo pri soustvarjanju šolske klime, odgovori v samoevalvacijskih vprašalnikih šole,
- ravnatelj: spremlja in uresničuje določbe Vzgojnega načrta; zagotavlja in ugotavlja kakovost šolskega procesa in šole s samoevalvacijo; poroča skladno z določbo 60. d ZOsn,
- Svet Šole: sprejme Vzgojni načrt, na predlog ravnatelja (skladno z določbo in na način, ki ga predpisuje 60. d člen ZOsn) in Poročilo o samoevalvaciji šole (skladno z določbo 48. člena ZOFVI).

Pri sestavi tega vzgojnega načrta so sodelovali učenci, strokovni delavci šole in Skupina za vzgojni načrt, ki je sestavljena iz predstavnikov staršev in predstavnikov šole.

Sestavljajo jo:

Predstavniki staršev:

Peter Orešnik,
Goran Valenčič

Predstavniki Šole:

Robert Čuk,
Nataša Pivec.

Faze obdelave Vzgojnega načrta:

Sodelovanje Sveta staršev pri predlogu je potekalo na 3. seji Sveta staršev v šolskem letu 2023/24, ki je potekala 26.3.2024, sklep Svet staršev se strinja z vzgojnim načrtom, Praviči šolskega tedna in Hlišnim tednom.

Objavljen v e-zbornici in dan v pripombe in predloge učiteljskega zbora v času od 20.11.2023 do 12.2.2024. Obravnavan na pedagoški konferenci dne 19.3.2024. Pripomb na vzgojni načrt kakor tudi predlogov zanj ni bilo.

Sprejet na 4. seji Sveta zavoda OŠ Domžale dne 22.4.2024 in začne veljati naslednji dan po sprejetju na Svetu zavoda.

Ravnateljica:
Nina Valenčič

Nina Valenčič

Predsednik Sveta zavoda OŠ Domžale:

Gašper Kopitar *Gašper Kopitar*

Priloga I

Kraj in datum: _____

Evidenčna številka zadeve: _____

OBVESTILO O VZGOJNEM UKREPU

Učenki/učencu _____,

rojeni/rojenemu

(ime in priimek)

(datum rojstva)

ki v šolskem letu _____ obiskuje _____ razred, je v skladu s 6. točko Vzgojnega načrta OŠ Domžale z dne _____ (v nadaljevanju: Vzgojni načrt) s strani razredničarke/razrednika _____ razreda izrečen

vzgojni ukrep

Obrazložitev:

1. Učenka/učenec _____ je dne _____ kršila/kršil spodaj navedena šolska pravila:

Opis kršitve:

2. Zaradi kršitve šolskih pravil, navedenih v 1. točki te obrazložitve, se učenki/učencu _____ izreka sledeči vzgojni ukrep:

_____ (navedba vrste vzgojnega ukrepa).

Opis izvajanja vzgojnega ukrepa:

Pravni pouk:

Podaja ugovora je možna na podlagi 60. g člena Zakona o osnovni šoli ((ZOSn – Ur. list RS, št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13 in 46/16 -ZOFVI-L).

ŽIG

Razredničarka/razrednik:

(ime in priimek)

(podpis)

Vročiti:

- dva izvoda staršem/zakonitim zastopnikom otroka
- en izvod v arhiv šole

.....

VROČILNICA

Dva izvoda obvestila izročena staršem/ zakonitim zastopnikom učenke/učenca dne

_____.

Podpisana/podpisani _____ potrjujem prejem obvestila o

(starši/zakoniti zastopniki)

vzgojnem ukrepu dne _____.

Podpis staršev/zakonitih zastopnikov: _____

Priloga II

Kraj in datum: _____

Evidenčna številka zadeve: _____

OBVESTILO O VZGOJNEM OPOMINU

Učenki/učencu _____, rojeni/rojenemu _____,
(ime in priimek) (datum rojstva)

ki v šolskem letu _____ obiskuje _____ razred, je bil v skladu s 60. f členom Zakona o osnovni šoli (ZOsni – Ur. list RS, št. 81/06, 102/07, 107/10, 87/11, 40/12-ZUJF, 63/13 in 46/16 - ZOFVI-L, v nadaljevanju: ZOsni) izrečen

_____ **vzgojni opomin.**

(prvi, drugi, tretji...)

Obrazložitev:

1. Učenka/učenec je dne _____ kršila/kršil _____

(navedba pravnega akta – zakon, podzakonski akt, akt šole)

Opis kršitve:

2. Pisni predlog za izrek vzgojnega opomina je bil podan razredniku dne _____.

3. Razrednik je dne _____ opravil razgovor z učenko/učencem in starši/ zakonitimi zastopniki.

4. Dne _____ se je sestala tričlanska komisija, ki je preučila teže kršitve in razredniku podala svoje mnenje ter predlagala ustrezen postopek glede izreka vzgojnega opomina.

5. Razrednik je učiteljskemu zboru dne _____ podal pisni obrazložen predlog za izrek vzgojnega opomina.

6. Učiteljski zbor je učenki/učencu dne _____ za kršitev iz 1. točke izrekel _____
(prvi, drugi, tretji)

Šola lahko v skladu s 54. členom ZOsni učenko/učenca po izrečenem tretjem vzgojnem opominu prešola na drugo šolo brez soglasja staršev.

7. Pred izrekom vzgojnega opomina je šola izvedla naslednje ukrepe, določene z vzgojnim načrtom in pravili šolskega reda:

Pravni pouk:

Podaja ugovora je možna na podlagi 60. g člena ZOsn.

ŽIG

ravnateljica
Nina Valenčič

Vročiti:

- dva izvoda staršem/zakonitim zastopnikom otroka
- en izvod v mapo vzgojnih opominov

.....

VROČILNICA

Dva izvoda obvestila izročena staršem/ zakonitim zastopnikom učenke/učenca dne

_____.

Podpisana/podpisani _____ potrjujem prejem obvestila o

(starši/zakoniti zastopniki)

vzgojnem opominu dne _____.

Podpis staršev/zakonitih zastopnikov: _____